

MRF 2024.249

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 18. september 2024, j.nr. 21/02677 og 21/06236

Ophævet Miljøstyrelsens screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 og miljøgodkendelse til Fynsværkets udledning af spildevand fra Blok 7 i Odense Gl. Kanal, da godkendelsen ikke var udnyttet og ikke længere var aktuel.

Miljøstyrelsen traf i december 2020 VVM-screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 om, at Fynsværket ansøgning om miljøgodkendelse til direkte udledning af spildevand i forbindelse med cirkulation i kølevandskanalen ved blok 7 ikke krævede miljøvurdering eller VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25. Den 16 marts 2021 meddelte Miljøstyrelsen miljøgodkendelse til det ansøgte. Begge afgørelser blev påklaget af Danmarks Sportsfiskerforbund, der bl.a. gjorde gældende, at cirkuleringen af kølevand skete i sårbare og højt målsatte habitatområder, som var langt fra målopfyldelse i forhold til økologisk og kemisk tilstand, og at der derfor skulle gennemføres en miljøvurdering. Fynsværket oplyste under klagesagen, at den påklagede miljøgodkendelse var baseret på en drift, hvor

brændslet på Blok 7 var kul, men at Fynsværket i april 2024 indstillede anvendelsen af kul som brændsel endegyldigt og igangsatte en ombygning af Blok 7 til naturgas, og at værket havde søgt om miljøgodkendelse til omlægningen af Blok 7, og at miljøgodkendelsen fra 2021 ikke blev udnyttet. Fynsværket mente derfor ikke, at de påklagede afgørelser var uaktuelle. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) fandt på denne baggrund, at de påklagede afgørelser ikke længere var aktuelle og ophævede på denne baggrund miljøgodkendelsen og screeningsafgørelsen med bemærkning om, at en ny drift af Blok 7, herunder udledning, måtte afvente, at der blev truffet en ny afgørelse om miljøgodkendelse til anlægget.

Kommentar: Når denne afgørelse er medtaget, er det fordi de hidtidige mange sager om miljøgodkendelser af Fynsværkets Blok 7, der går tilbage til 1980'erne, på sin egen måde er et dybt indblik i dansk miljøret og myndighedernes misforståelser og overtrædelser af EU's miljøregler. Den første "overordnede" miljøgodkendelse af Blok 7 blev meddelt af daværende Fyns Amt i 1987 og efter klage stadfæstet af Miljøstyrelsen i 1988. En klage til daværende Miljøankenævn blev afvist i 1989 med henvisning til, at en overordnet miljøgodkendelse ikke var en miljøgodkendelse, hvilket ombudsmanden tilsluttede sig i FOB 1991.141. I november 1990 meddelte det daværende Fyns Amt en detaljeret miljøgodkendelse med vilkår, hvilket efter klage blev ophævet af det daværende Miljøklagenævn i MAD 1997.423 Mkn med henvisning til at udledningen af kølevand var i modstrid med det dagældende fiskevandsdirektiv (78/659), men således at udledningen kunne fortsætte i tre år. Det daværende amt forlængede (uden hjemmel) tilladelsen, og efter ny ansøgning meddelte det daværende amt i 2002 tilladelse til fortsat udledning fra Fynsværket efter miljøbeskyttelseslovens § 28 (skulle have været § 33) og i øvrigt uden VVM-screening. I 2004 meddelte amtet en ny miljøgodkendelse, der blev stadfæstet af Miljøstyrelsen i oktober 2004, men blev efter klage ophævet af det daværende Miljøankenævn i MAD 2009.1943 Mkn med henvisning til, at tilladelsen var i modstrid med habitatdirektivets art. 6(3), bl.a. fordi Odense Å og Odense Fjord er udlagt som Natura 2000-område, idet tilladelsen dog blev opretholdt i tre år. Miljøstyrelsen forlængede fristen til 2014, hvor den daværende driftsherre af Fynsværket ansøgte Energistyrelsen om at skrotte Blok 7 den 1. maj 2016 i henhold til elforsyningsloven. Energistyrelsen afslog anmodningen, så driftsherren bevillingsmæssigt var forpligtet til at opretholde kraftvarmeproduktionen, idet Energistyrelsen bl.a. anførte, at Fynsværket havde forsyningspligt over for de kollektive varmforsyninger og virksomheder i form af gartnerier, der modtog varmeleverance fra Blok 7. Miljøstyrelsen meddelte på baggrund af en VVM-rapport i 2015 miljøgodkendelse til en tidsbegrænset udledning af kølevand frem til 31. december 2020. Miljøstyrelsen lagde i afgørelsen til grund, at udledningen ville skade Natura 2000-området, hvorfor Miljøstyrelsen meddelte tilladelse efter undtagelsen i habitatdirektivets art. 6(4) med henvisning til, at det af

Energistyrelsens afgørelse fremgik, at driften af Blok 7 var nødvendig for at opretholde forsynings-sikkerhed, og at drift af værket derfor måtte anses for samfundsmæssigt bydende nødvendigt i en fortsat femårig periode, men uden Miljøstyrelsen fastsatte vilkår om kompenserende foranstaltninger, som ellers krævet i art. 6(4). Miljøstyrelsens tidsbegrænsede miljøgodkendelse blev (igen) påklaget af Danmarks Sportsfiskerforbund. Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede den midlertidige miljøgodkendelse i MAD 2018.400 Mfk med den ændring, at udledning af kølevand kun kunne ske i perioder, hvor driften var bydende nødvendig for den kollektive varmforsyning, hvorimod forsyning af private gartnerier ikke fandtes væsentlig. Nævnet undlod at fastsætte vilkår om kompenserende foranstaltninger for skadevirkning på Natura 2000-områder med den begrundelse, at (den EU-stri-dige) kølevandsudledning havde fundet sted siden 1990, og at det med ophør i 2020 ville have en så begrænset effekt for den sidste periode, at nævnet ikke fandt grundlag for at påbyde virksomheden at iværksætte sådanne foranstaltninger. For en mere indgående gennemgang af forløbet med Fynsvær- ket frem til 2009, se Pagh: MAD 2009.1405 og om afgørelsen fra 2018, se Pagh: MAD 2018.302.

I lyset af forhistorien kan det undre, at Miljøstyrelsen i 2020 meddelte miljøgodkendelse til udledning i den gamle kanal ved Odense Fjord baseret på kulfyret værk, og det fremstår i øvrigt uklart, hvordan elforsyningen fra Fynsværket har været håndteret i perioden 2020 til og med 2025, hvorved det må erindres, at en omlægning til naturgas kræver miljøgodkendelse og miljøvurdering, og at en sådan miljøgodkendelse tilsyneladende ikke forelå i september 2024 ifølge klagenævnets afgørelse.



Ophævelse af afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for drift af varmekværk i Odense Kommune og ophævelse af miljøgodkendelse til direkte udledning af spildevand i Odense Kommune

Sag: 21/02677, 21/06236

Dato: 18. september 2024

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, jf. § 49, stk. 1,^[1] og miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, jf. § 91, stk. 1.^[2]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 31. december 2020 om, at cirkulering af kølevand under drift af Fjernvarme Fyn Blok 7 i modtryk på [Adresse 1], 5000 Odense C, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver samtidig Miljøstyrelsens afgørelse af 16. marts 2021 om miljøgodkendelse til direkte udledning af spildevand i forbindelse med drift af Blok 7 i modtryk.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[3] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1, og miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelserne er henholdsvis den 28. januar 2021 og 13. april 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Sportsfiskerforbund. Klageskrifterne er hovedsagligt enslydende.

Klager har anført, at der ikke er udarbejdet en vurdering af, hvordan det ansøgte projekt vil påvirke natur og vandmiljø i Odense Å og Seden Strand i perioden 1. juni til 30. september, hvor Blok 7 er taget ud af drift. Dertil kommer, at det for klager er uklart, om periodens aktiviteter indgår i DHI's modellering af det ansøgte påvirkninger på natur og vandmiljøet. Klager har endvidere anført, at der mangler en modellering over den omfordeling af næringssalte og varme samt den forventede påvirkning af økologien i biotoperne, som det ansøgte vil medføre.

Klager har videre anført, at der ved cirkuleringen foranlediges vand med overtemperatur tilført Odense Å, som kan være skadeligt for fiskebestanden på strækningen.

Herudover har klager anført, at miljøgodkendelsen ikke indeholder en fyldestgørende beskrivelse af den eventuelle deltagelse i elberedskabet, som Blok 7 ønsker at være en del af.

Endeligt har klager anført, at cirkuleringen af kølevand sker direkte ind i de sårbare og højt målsatte habitatområder, der er langt fra målopfyldelse i forhold til både økologisk og kemisk tilstand.

2. Sagens oplysninger

2.1 De påklagede afgørelser

2.1.1 Miljøstyrelsens screeningsafgørelse

Miljøstyrelsen har den 31. december 2020 i medfør af miljøvurderingslovens § 21 truffet afgørelse om, at cirkulering af kølevand under drift af Fjernvarme Fyn Blok 7 i modtryk på [Adresse 1], 5000 Odense C, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Det fremgår af afgørelsen, at Fjernvarme Fyn Produktion A/S har ansøgt om godkendelse af cirkulering af kølevand under drift af Fjernvarme Fyn Blok 7 i modtryk. I perioden fra 1. juni til 30. september vil der ikke være drift af Blok 7, men et flow på 0,3 m³/s for at skabe cirkulation i kølevandssystemet/kanalen uden varmeudledning. Fra 1. oktober til 31. maj vil der være drift i modtryk med et flow på 0,4 m³/s uden varmeudledning, dog med undtagelse af ca. 10 start og stop af modtryksdriften. Ved start og stop vil der være et flow på mellem 3,5 m³/s og 8,9 m³/s og en overtemperatur på maksimalt 8 grader.

2.1.2 Miljøstyrelsens miljøgodkendelse

Miljøstyrelsen har den 16. marts 2021 meddelt en miljøgodkendelse til Fjernvarme Fyn Blok 7, [Adresse 1], 5000 Odense C til direkte udledning af spildevand. Godkendelsen er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, og omhandler bl.a. cirkulation i kølevandskanalen gennem bestående anlæg via indtag fra Odense Kanal gennem Blok 7 med udledning til Odense Gl. Kanal.

2.2 Nye oplysninger under sagens behandling

Ansøger har den 29. juli 2024 via mail orienteret Miljø- og Fødevareklagenævnet om, at de påklagede afgørelser fra Miljøstyrelsen baserer sig på en drift, hvor brændslet på Blok 7 er kul, og at ansøger i april 2024 indstillede anvendelsen af kul som brændsel endegyldigt, hvor en ombygning af Blok 7 til naturgas blev sat i gang. Efter ansøgers opfattelse er de påklagede afgørelser fra Miljøstyrelsen derfor ikke længere aktuelle. Ansøger har i forlængelse heraf oplyst, at der er ansøgt om en ny miljøgodkendelse af omlægning af brændsel på Blok 7 fra kul til naturgas.

På baggrund af en høring fra sekretariatet for Miljø- og Fødevareklagenævnet har ansøger den 22. august 2024 videre oplyst, at den påklagede miljøgodkendelse til cirkulering af kølevand under drift af Blok 7 i modtryk ikke anvendes, efter at Blok 7 i sommer 2024 blev omlagt fra kul til naturgas. Ansøger har telefonisk den 27. august 2024 bekræftet, at de påklagede afgørelser ikke udnyttes, og at der ikke vil være nogen form for udledning, før Blok 7 er omlagt fra kul til naturgas.

Klager har den 6. september 2024 til ansøgers oplysninger bemærket, at de påklagede afgørelser efter klagers opfattelse er de nugældende tilladelser, og at nævnet bør træffe afgørelse i sagerne. Klager er af den opfattelse, at kølevandsudledning og -cirkulering af havvand gennem Odense Å og Seden Strand snarest skal bringes til ophør.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle, om screeningsafgørelsen af 31. december 2020 og miljøgodkendelsen af 16. marts 2021 fortsat må anses som aktuelle.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 er altid omfattet af krav om tilladelse med tilhørende miljøvurdering, før de må påbegyndes, jf. § 15, stk. 1, nr. 1.

Projekter omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, når der er truffet afgørelse efter lovens § 21

(screeningsafgørelse) om, at det konkrete projekt kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, jf. § 15, stk. 1, nr. 2.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, at virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i § 35 nævnte liste (listevirksomhed), ikke må anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf.

Den i miljøbeskyttelseslovens § 35 nævnte liste fremgår af bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.^[5] Den i sagen omhandlede virksomhed er optaget på bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen under punkt 1.1.a (forbrænding af brændsel i anlæg med en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover, hvor brændslet er kul og/eller orimulsion).

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Miljøstyrelsens screeningsafgørelse af 31. december 2020 og miljøgodkendelsen af 16. marts 2021 ikke længere er aktuelle.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at ansøger har oplyst, at de påklagede afgørelser ikke længere udnyttes, herunder at der ikke udledes cirkuleret kølevand fra Blok 7. Nævnet bemærker i den sammenhæng, at en ny drift af Blok 7, herunder udledning, herefter må afvente, at der træffes en ny afgørelse om miljøgodkendelse til anlægget.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 31. december 2020 om, at cirkulering af kølevand under drift af Fjernvarme Fyn Blok 7 i modtryk på [Adresse 1], 5000 Odense C, ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og § 25-tilladelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver samtidig Miljøstyrelsens afgørelse af 16. marts 2021 om miljøgodkendelse til direkte udledning af spildevand i forbindelse med drift af Blok 7 i modtryk.

^[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

^[2] Lovbekendtgørelse nr. 928 af 28. juni 2024 om miljøbeskyttelse.

[3] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[4] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[5] Bekendtgørelse nr. 1083 af 9. august 2023 om godkendelse af listevirksomhed.

Lovområder:

Miljøbeskyttelsesloven

Miljøvurdering af konkrete projekter